

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากสภาพปัญหา นิยาม แนวความคิด สมมุติฐาน หลักการทั่วไปและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 1 และบทที่ 2 ในบทที่ 4 นี้จะเป็นการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาได้จากการสัมภาษณ์ และจากเอกสารมาทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานว่าเป็นไปตามที่ใดตั้งไว้หรือไม่

การวิเคราะห์เนื้อหาในบทนี้ เรียงเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง สาเหตุที่ประชาชนอำเภอป่าตองไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง ความรู้ทางการเมืองของประชาชน ความรู้สึกที่มีต่อการเมืองและการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอป่าตอง

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพประชากร เศรษฐกิจ และสังคมมีลักษณะดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตัวอย่างซึ่งตอบคำสัมภาษณ์

ตัวอย่างซึ่งตอบ คำสัมภาษณ์	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	116	50.2
หญิง	115	49.8
<u>อายุ</u>		
20-29 ปี	41	17.7
30-39 ปี	57	24.7
40-49 ปี	65	28.1
50-59 ปี	54	23.4
60 ปีขึ้นไป	14	6.1
<u>ที่อยู่</u>		
ในเขตสุขาภิบาล	79	34.2
นอกเขตสุขาภิบาล	152	65.8
<u>อาชีพ</u>		
นักเรียนนักศึกษา*	1	0.4
ลูกจ้าง	10	4.3
ทนายธุรกิจ	64	27.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ตัวอย่างซึ่งตอบ คำสัมภาษณ์	จำนวน	ร้อยละ
<u>อาชีพ</u>		
เกษตรกรรวม	147	63.6
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	9	3.9
<u>รายได้ทั้งครอบครัว/เดือน</u>		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	93	40.3
1,000-2,000 บาท	59	25.5
2,000-3,000 บาท	18	7.8
3,000-4,000 บาท	31	13.4
4,001 บาทขึ้นไป	30	13.0
<u>การศึกษา</u>		
ต่ำกว่า ป.4	14	6.1
ป.4	167	72.3
ป.5-7	19	8.2
ม.ศ.1-3	24	10.4
สูงกว่า ม.ศ.3	7	3.0
<u>กรรมการบริหารท้องถิ่น</u>		
กรรมการ	25	10.8
ไม่ได้เป็นกรรมการ	206	89.2
รวม	231	100.0

*นักเรียนนักศึกษานั้นมีเพียง 1 คน ซึ่งตอบคำสัมภาษณ์เพราะฉะนั้นจึงไม่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ เพราะว่าหน่วยการวิเคราะห์มีจำนวนน้อยเกินไป

สาเหตุประชาชนอำเภอป่าต้วไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2522

จากการสัมภาษณ์พบว่าราษฎรในท้องที่อำเภอป่าต้วไปเลือกตั้งเนื่องจากมีผู้อื่นชักชวนไปเลือกตั้งมีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 57.0 และไปเลือกตั้งเนื่องจากเห็นคนอื่นเขาไปเลือกตั้งก็ติดตามเขาไปด้วยมีร้อยละ 8.1 ส่วนผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเนื่องจากต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศหรือถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองมีเพียงร้อยละ 32.9 เท่านั้น (ดูตารางที่ 10)

แม้ว่าการ "ต้องไปมีส่วนในการกำหนดนโยบาย" และ "หน้าที่ของพลเมือง" จะมีความหมายแตกต่างกันบ้างในด้านความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง แตกต่างก็เป็น "การมีส่วนร่วมด้วยความสำนึกของตนเอง" จึงวิเคราะห์พร้อมกัน

ตารางที่ 10

สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522

ของอำเภอป่าต้ว จังหวัดชัยโสธร

สาเหตุ	ร้อยละ	จำนวน
ผู้อื่นชักชวนไป	58.0	134
เห็นคนอื่นไปก็ไปด้วย	9.1	21
ต้องการไปมีส่วนในการกำหนดนโยบาย ของรัฐหรือหน้าที่ของพลเมือง	32.9	76
รวม	100.0	231

เนื่องจากการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งจากที่มีผู้ยื่นชั่งชวนหรือเห็นคนอื่นไปเลือกตั้งก็ไปด้วย มีลักษณะเป็นการเลือกตั้งโดยสุจริตหรือสุจริตใจ ซึ่งมีทั้งสิ้นจำนวน 155 คน (ร้อยละ 67.1) จึงได้ทำการสอบถามบุคคลทั้ง 155 คนนี้ว่าผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 มีผู้ตอบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้พวกเขาไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 72.9 รองลงมาได้แก่เพื่อนฝูงร้อยละ 12.9 จากนั้นก็คือข้าราชการร้อยละ 11.6 นอกจากนี้ก็มีผู้ตอบว่าญาติ ร้อยละ 1.3 และตอบว่านายจ้างร้อยละ 1.3 (ดูตารางที่ 11)

ตารางที่ 11

ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522

ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุด	ร้อยละ	จำนวน
กำนันผู้ใหญ่บ้าน	72.9	113
เพื่อนฝูง	12.9	20
ข้าราชการ	11.6	18
ญาติ	1.3	2
นายจ้าง	1.3	2
รวม	100.0	155

จากข้อสรุปดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะไม่ใช้ผู้มีอิทธิพลเลยว่าคุณสมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 (หากถือว่าบุคคลที่มีชื่อข้างตนมิใช่หัวหน้าคณะ)

นอกจากนี้ยังได้สอบถามเพิ่มเติมอีกว่าบุคคลที่ระบุในตารางที่ 11 ใช้วิธีใดในการจูงใจหรือชักชวนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างตอบว่าใช้คำพูดอันชวนชวนร้องถึง 153 คน (ร้อยละ 98.7) มีเพียง 2 คน (ร้อยละ 1.3) เท่านั้นซึ่งเป็นลูกจ้างได้ตอบว่านายจ้างได้มีคำสั่งให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง

อย่างไรก็ดีในการสัมภาษณ์ได้ถามย้าลงไปอีกว่าคุณสมัคร ส.ส. (รวมทั้งหัวหน้าคณะ) ได้มีส่วนในการจูงใจหรือชักชวนไปลงคะแนนเสียงหรือไม่ มีผู้ตอบว่าคุณสมัคร ส.ส. (รวมทั้งหัวหน้าคณะ) มีส่วนในการจูงใจหรือชักชวนให้ไปลงคะแนนร้อยละ 54.5 และมีผู้ตอบว่าไม่มีส่วนร้อยละ 45.5 (ดูตารางที่ 12)

ตารางที่ 12

ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะมีส่วนในการจูงใจหรือชักชวนไปลงคะแนนเสียงหรือไม่

ผู้ตอบ	ร้อยละ	จำนวน
มีส่วน	54.5	126
ไม่มีส่วน	45.5	105
รวม	100.0	231

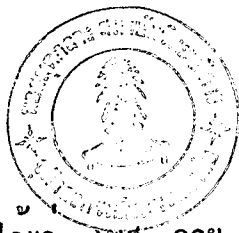
หมายเหตุ เนื่องจากหัวหน้าคณะดำเนินการตามคำสั่งของผู้สมัคร ส.ส. เพราะฉะนั้นการแยกวิเคราะห์กระทำโดยยากจึงเขียนวิเคราะห์พร้อมกัน

นอกจากนี้ได้สอบถามประชาชนซึ่งตอบว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือ หัวหน้าคณะมีส่วนในการ
 จูงใจหรือชักชวนไปลงคะแนนเสียงซึ่งมีทั้งสิ้น 126 คน (ร้อยละ 54.5) ว่าวิธีสำคัญที่สุดที่ผู้
 สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะจูงใจหรือชักชวนไปลงคะแนนเสียงให้คือวิธีใด มีผู้ตอบว่า วิธีที่
 ใ้มากที่สุดคือใช้คำพูดขอร้องให้ส่งสารถึงร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่การช่วยสร้างซ่อม
 แซมหรือให้เงินสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณะภายในหมู่บ้านร้อยละ 28.6 ถัดมากก็คือการอธิบาย
 นโยบายทางการเมืองของผู้สมัครเองร้อยละ 19.8 การให้เงินสิ่งของหรือสัญญาว่าจะให้เงิน
 สิ่งของร้อยละ 11.9 ส่วนการอธิบายนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมืองของผู้สมัครมี
 น้อยที่สุดคือร้อยละ 6.3 เท่านั้น (ดูตารางที่ 13)

ตารางที่ 13

วิธีสำคัญที่สุดที่ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะใช้ในการจูงใจหรือชักชวน

วิธีจูงใจหรือชักชวน	ร้อยละ	จำนวน
ใช้คำพูดขอร้องให้ส่งสาร แต่ไม่ได้ให้เงินหรือ สิ่งของ	33.3	42
ซ่อมแซมสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน	28.6	36
อธิบายนโยบายทางการเมืองของผู้สมัคร	19.8	25
ให้เงินหรือสิ่งของหรือสัญญาจะให้	11.9	15
อธิบายนโยบายของพรรคฯ	6.3	8
รวม	100.0	126

เมื่อนำตัวแปรอิสระอันได้แก่ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษา และการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น มาพิจารณาความสัมพันธ์กับสาเหตุที่มุ่งใจให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยมีคำถามดังกล่าวมาแล้ว "สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ส.ส.ปี 2522 คือ

- ขอความที่ 1 ผู้อื่นชักชวนไป
 ขอความที่ 2 เห็นคนอื่นไปก็ไปด้วย
 ขอความที่ 3 ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศหรือเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพลเมือง

ตารางที่ 14

สาเหตุที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยคานต่าง ๆ	ขอความ	ขอความ	ขอความ	รวม	จำนวน
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3		
(1) เพศ					
ชาย	40.5	8.6	50.9	100.0	116
หญิง	75.7	9.6	14.8	100.0	115
(2) อายุ					
20-29 ปี	36.6	9.8	53.7	100.0	41
30-39 ปี	49.1	12.3	38.6	100.0	57
40-49 ปี	64.6	13.8	21.5	100.0	65
50-59 ปี	70.4	1.9	27.8	100.0	54
60 ปีขึ้นไป	78.6	0.0	21.4	100.0	14

(มตอ)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยต่าง ๆ	ขอความ ที่ 1	ขอความ ที่ 2	ขอความ ที่ 3	รวม	จำนวน
(3) ที่อยู่					
ในเขตสุขภาพ	63.3	3.8	32.9	100.0	79
นอกเขตสุขภาพ	55.3	11.8	32.9	100.0	152
(4) อาชีพ					
ลูกจ้าง	60.0	30.0	10.0	100.0	10
ค้าขายธุรกิจ	65.6	3.1	31.3	100.0	64
เกษตรกรรม	57.8	10.9	31.3	100.0	147
รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	0.0	0.0	100.0	100.0	9
(5) รายได้ครอบครัว/เดือน					
ต่ำกว่า 1,000 บาท	68.8	10.8	20.4	100.0	93
1,000-2,000 บาท	52.5	15.3	32.2	100.0	59
2,001-3,000 บาท	55.6	0.0	44.4	100.0	18
3,001-4,000 บาท	51.6	3.2	45.2	100.0	31
4,001 บาทขึ้นไป	43.3	3.3	53.3	100.0	30

(มคอ)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยต่าง ๆ	ขอความ ที่ 1	ขอความ ที่ 2	ขอความ ที่ 3	รวม	จำนวน
(6) การศึกษา					
ต่ำกว่า ป.4	78.6	14.3	7.1	100.0	14
ป.4	64.7	10.8	24.6	100.0	164
ป.5-7	47.4	5.3	47.4	100.0	19
ม.ศ.1-3	25.0	0.0	75.0	100.0	24
สูงกว่า ม.ศ.3	0.0	0.0	100.0	100.0	7
(7) กระบวนการบริหารท้องถิ่น					
เป็นกรรมการ	16.0	4.0	80.0	100.0	25
ไม่ได้เป็นกรรมการ	63.1	9.7	27.2	100.0	206

หมายเหตุ

- (1) Pearson r = - 0.38711 sig = 0.0000
- (2) Pearson r = - 0.24635 sig = 0.0001
- (3) Pearson r = 0.04132 sig = 0.2660
- (4) Pearson r = 0.17063 sig = 0.0048
- (5) Pearson r = 0.21999 sig = 0.0004
- (6) Pearson r = 0.04572 sig = 0.0000
- (7) Pearson r = - 0.33748 sig = 0.0000

จากข้อมูลในตารางที่ 14 พบว่า การศึกษา เพศ และการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยถูกต้อง เห็นคนอื่นไปก็ไปด้วย และการไปเลือกตั้งโดยต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศหรือหน้าที่ของพลเมือง นั่นคือผู้มีการศึกษาสูง เพศชาย และเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น มักจะไปเลือกตั้งเนื่องจากต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะหรือคิดว่าเป็นหน้าที่ของพลเมือง หวังจะกระทำมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยเพศหญิง และไม่ได้เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น

อย่างไรก็ดีแม้ว่าในเขตสุขาภิบาลกับนอกเขตสุขาภิบาลจะตอบในข้อความที่ 3 เท่ากันคือ ร้อยละ 32.9 แต่นำหนักของความกระตือรือร้นของ "การมีส่วนร่วมด้วยความสำนึกของตนเอง" อาจแตกต่างกัน (ดังกล่าวมาแล้วในตารางที่ 10) เพราะว่าเป็นคนนอกแบบวิจัย ไม่ได้แยกกันระหว่างความต้องการไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐ และหน้าที่ของพลเมือง

ถัดมาก็คือ อายุ อาชีพ รายได้ ก็มีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ผู้ที่มีอายุน้อย อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และพวกที่มีรายได้สูงไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือเนื่องจากคิดว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองมากกว่าผู้ที่อายุมาก อาชีพอื่น ๆ และรายได้น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15

ผู้มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522

จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยต่าง ๆ	ข้าราชการ การ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ญาติ ผู้	เพื่อน ฝูง	นายจ้าง	รวม	จำนวน
(1) เพศ							
ชาย	15.8	63.2	1.8	15.8	3.5	100.0	57
หญิง	9.2	78.6	1.0	11.2	0.0	100.0	98
(2) อายุ							
20-29 ปี	26.3	52.6	0.0	15.8	5.3	100.0	19
30-39 ปี	5.7	62.9	2.9	25.7	2.9	100.0	35
40-49 ปี	17.6	70.6	2.0	9.8	0.0	100.0	51
50-59 ปี	5.1	92.3	0.0	2.6	0.0	100.0	39
60 ปีขึ้นไป	0.0	81.8	0.0	18.2	0.0	100.0	11
(3) ที่อยู่							
เขตสุขาภิบาล	30.2	56.6	1.9	7.5	3.8	100.0	53
นอกเขตสุขาภิบาล	2.0	81.4	1.0	15.7	0.0	100.0	102
(4) อาชีพ							
ลูกจ้าง	0.0	44.4	0.0	33.3	22.2	100.0	9
ค้าขายธุรกิจ	34.1	59.1	2.3	4.5	0.0	100.0	44
เกษตรกรรม	3.0	81.2	1.0	14.9	0.0	100.0	101

(มีต่อ)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ข้าราชการ การ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ญาติ ผู้ใหญ่นาน	เพื่อน ฝูง	นายจ้าง	รวม	จำนวน
(5) รายได้ครอบครัว/เดือน							
ต่ำกว่า 1,000 บาท	1.4	78.4	1.4	16.2	2.7	100.0	74
1,000-2,000 บาท	12.5	70.0	0.0	17.5	0.0	100.0	40
2,001-3,000 บาท	30.0	70.0	0.0	0.0	0.0	100.0	10
3,001-4,000 บาท	23.5	70.6	5.9	0.0	0.0	100.0	17
4,001 บาทขึ้นไป	35.7	57.2	0.0	7.1	0.0	100.0	14
(6) การศึกษา							
ต่ำกว่า ป.4	0.0	76.9	0.0	23.1	0.0	100.0	13
ป.4	10.3	74.6	1.6	11.9	1.6	100.0	126
ป.5-7	20.0	60.0	0.0	20.0	0.0	100.0	10
ม.ศ.1-3	50.0	50.0	0.0	0.0	0.0	100.0	6
(7) การเป็นกรรมการ บริหารท้องถิ่น							
เป็นกรรมการ	60.0	20.0	0.0	20.0	0.0	100.0	5
ไม่ได้เป็นกรรมการ	10.0	74.7	1.3	12.7	1.3	100.0	150

หมายเหตุ

(1) Pearson r = - 0.11409 sig = 0.0788

(2) Pearson r = - 0.14747 sig = 0.0335

(มีต่อ)

- (3) Pearson r = 0.09676 sig = 0.1155
 (4) Pearson r = -0.12126 sig = 0.0671
 (5) Pearson r = -0.26669 sig = 0.0004
 (6) Pearson r = -0.13863 sig = 0.0427
 (7) Pearson r = 0.07681 sig = 0.1711

จากข้อมูลในตารางที่ 15 พบว่าการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษา การเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น กับผู้มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยสอบถามจากตัวอย่างซึ่งตอบว่าไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเนื่องจากมีผู้อื่นชักชวนไป หรือเห็นคนอื่นไปก็ไปด้วยซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 155 คน

เมื่อหาความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เว้นแต่ปัจจุบันทางด้าน เพศ อายุ อาชีพ จะมีความสัมพันธ์ทางสถิติเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลอย่างมากในการจูงใจให้ผู้ที่มีการศึกษาน้อย เพศหญิง ผู้มีอายุมาก อพยพออกเขตสุขาภิบาล (ในชนบท) อาชีพ เกษตรกรรม และไม่ได้เป็นกรรมการบริหารในท้องถิ่น ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522

ข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือ ไม่มีผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนน (โดยตรง) เป็นผู้มีส่วนสำคัญมากที่สุดในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเลย แต่อย่างไรก็ดีในการสัมภาษณ์ ได้สอบถามย้ำอีกว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนมีส่วนในการจูงใจหรือชักชวนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อนำมาจำแนกหาความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษา และการเป็นหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น (ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 16)

ตารางที่ 16

การมีส่วนและไม่มีส่วนของผู้สมัคร ส.ส.หรือหัวหน้าคะแนนในการจูงใจ
หรือชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ.2522
จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	มีส่วน	ไม่มีส่วน	ร้อยละ	จำนวน
(1) เพศ				
ชาย	64.7	35.3	100.0	116
หญิง	44.3	55.7	100.0	115
(2) อายุ				
20-29 ปี	53.7	46.3	100.0	41
30-39 ปี	64.9	35.1	100.0	57
40-49 ปี	60.0	40.0	100.0	65
50-59 ปี	44.4	55.6	100.0	54
60 ปีขึ้นไป	28.6	71.4	100.0	14
(3) ที่อยู่				
เขตสุขาภิบาล	73.4	26.6	100.0	79
นอกเขตสุขาภิบาล	44.7	55.3	100.0	152
(4) อาชีพ				
ลูกจ้าง	10.0	90.0	100.0	10
ค้าขายธุรกิจ	78.1	21.9	100.0	64
เกษตรกรรม	47.6	52.4	100.0	147
รับราชการหรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	55.6	44.4	100.0	9

(มีต่อ)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	มีส่วน	ไม่มีส่วน	ร้อยละ	จำนวน
(5) รายได้				
ต่ำกว่า 1,000 บาท	33.3	66.7	100.0	93
1,000-2,000 บาท	55.9	44.1	100.0	59
2,001-3,000 บาท	83.3	16.7	100.0	18
3,001-4,000 บาท	71.0	29.0	100.0	31
4,001 บาทขึ้นไป	83.3	16.7	100.0	30
(6) การศึกษา				
ต่ำกว่า ป.4	14.3	85.7	100.0	14
ป.4	51.5	48.5	100.0	167
ป.5-7	94.7	5.3	100.0	19
ม.ศ.1-3	70.8	29.2	100.0	24
ม.ศ.3 ขึ้นไป	42.9	57.1	100.0	7
(7) การเป็นกรรมการ				
<u>บริหารท้องถิ่น</u>				
กรรมการ	84.0	16.0	100.0	25
ไม่ได้เป็นกรรมการ	51.0	49.0	100.0	206

หมายเหตุ

(1) Chi square = 8.8 377 sig = 0.0030

(2) Pearson r = 0.13293 sig = 0.0218

(มีต่อ)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

(3) Chi square	=	16.10934	sig	=	0.0001
(4) Chi square	=	25.22081	sig	=	0.0000
(5) Pearson r	=	-0.36816	sig	=	0.0000
(6) Pearson r	=	-0.18982	sig	=	0.0019
(7) Chi square	=	8.52270	sig	=	0.0035

จากตารางที่ 16 พบว่า ตัวแปรเกี่ยวกับเพศ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษา และการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมของผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนในการจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในเขตสุขาภิบาลจะตอบว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนมีส่วนในการจูงใจให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่าประชาชนนอกเขตสุขาภิบาล และประชาชนที่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นจะตอบว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนมีส่วนในการจูงใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่าประชาชนซึ่งไม่ได้เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างถึงวิธีการที่ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนกระทำการให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 126 คน โดยถามว่า "วิธีสำคัญที่สุดที่ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนจูงใจหรือชักชวนท่านไปลงคะแนนเสียงให้คือ

- ๑ ขอบความที่ 1 อธิบายนโยบายทางการเมืองของผู้สมัคร
- ๒ ขอบความที่ 2 อธิบายนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมือง
- ๓ ขอบความที่ 3 ให้เงินสิ่งของหรือสัญญาว่าจะให้เงินสิ่งของ
- ๔ ขอบความที่ 4 ช่วยสร้างซ่อมแซมหรือให้เงินสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน
- ๕ ขอบความที่ 5 ใช้คำพูดขอร้องให้ลงสาร แต่ไม่ได้ให้เงินหรือสิ่งของ

ข้อความที่ 6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)¹"

แล้วนำมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ ราย
ได้ของครอบครัว/เดือน การศึกษา และการเป็นหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น
(ดังแสดงไว้ในตารางที่ 17)

ตารางที่ 17

วิธีสำคัญที่สุดที่ผู้สมัคร ส.ส.หรือหัวหน้าคะแนนจูงใจ
หรือชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522
จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ข้อความที่					รวม	จำนวน
	1	2	3	4	5		
(1) <u>เพศ</u>							
ชาย	27.0	10.8	14.9	21.6	25.7	100.0	7.4
หญิง	9.6	0.0	7.7	38.5	44.2	100.0	52
(2) <u>อายุ</u>							
20-29 ปี	31.8	4.5	27.3	18.2	18.2	100.0	22
30-39 ปี	8.1	8.1	5.4	29.7	48.6	100.0	37
40-49 ปี	23.1	2.6	7.7	33.3	33.3	100.0	39
50-59 ปี	12.5	12.5	16.7	29.2	29.2	100.0	24
60 ปีขึ้นไป	75.0	0.0	0.0	25.0	0.0	100.0	4

(มีต่อ)

¹ข้อความที่ 6 ไม่มีผู้ตอบ

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ขอความถี่					รวม	จำนวน
	1	2	3	4	5		
(3) ท้าย							
เขตสุขภาพ	25.9	5.2	3.4	32.8	32.8	100.0	58
นอกเขตสุขภาพ	14.7	7.4	19.1	47.2	33.8	100.0	68
(4) อาชีพ							
ลูกจ้าง	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	100.0	1
ค้าขายธุรกิจ	24.0	6.0	2.0	36.0	32.0	100.0	50
เกษตรกรรม	17.1	2.9	18.6	24.3	37.1	100.0	70
รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	20.0	60.0	0.0	20.0	0.0	100.0	5
(5) รายได้							
ต่ำกว่า 1,000 บาท	9.4	0.0	12.5	34.4	43.8	100.0	32
1,000-2,000 บาท	34.4	6.3	12.5	18.8	28.1	100.0	32
2,001-3,000 บาท	0.0	0.0	46.7	40.0	13.3	100.0	15
3,001-4,000 บาท	31.8	9.1	0.0	27.3	31.8	100.0	22
4,001 บาทขึ้นไป	16.0	16.0	0.0	28.0	40.0	100.0	25

(มต่อ)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ขอความถี่					รวม	จำนวน
	1	2	3	4	5		
(6) การศึกษา							
ต่ำกว่า ป.4	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	2
ป.4	18.6	2.3	9.3	34.9	34.9	100.0	86
ป.5-7	22.2	0.0	16.7	27.8	33.3	100.0	18
ม.ศ.1-3	29.4	17.6	23.5	5.9	23.5	100.0	17
ม.ศ.3 ขึ้นไป	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	3
(7) การเป็นกรรมการบริหาร ท้องถิ่น							
กรรมการ	23.8	23.8	19.0	14.3	19.0	100.0	21
ไม่ได้เป็นกรรมการ	19.0	2.9	10.5	31.4	36.2	100.0	105

หมายเหตุ

- (1) Chi square = 17.79323 sig = 0.0014
 (2) Pearson r = -0.02905 sig = 0.3734
 (3) Chi square = 9.32380 sig = 0.0535
 (4) Pearson r = -0.03585 sig = 0.3451
 (5) Pearson r = -0.07225 sig = 0.2107
 (6) Pearson r = -0.26164 sig = 0.0015
 (7) Chi square = 16.72285 sig = 0.0022

จากตารางที่ 17 พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการทำให้วิธีการจูงใจของผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ที่อยู่อาศัยซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาล (ชนบท) ก็แตกต่างกันพอสมควร (ระดับนัยสำคัญที่ 0.0535) ส่วนรายได้แตกต่างกันและอาชีพแตกต่างกันไม่ทำให้วิธีการจูงใจของผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แตกการศึกษาแตกต่างกัน และการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นวิธีการจูงใจหรือชักชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อที่น่าสนใจประการหนึ่งก็คือ วิธีการจูงใจหรือชักชวนของผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะนั้น มีผู้ตอบว่าผู้สมัคร ส.ส. หรือคนอื่น ๆ ชักชวนโดยอธิบายนโยบายพรรคการเมืองของผู้สมัคร เพื่อให้คนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นก็มีเพศชายเพียงร้อยละ 10 ส่วนเพศหญิงไม่มีเลย (ดูตารางที่ 17) เมื่อพิจารณาจากผลการเลือกตั้งของอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ใน พ.ศ. 2522 ก็ยืนยันว่าการเลือกตั้ง พ.ศ. 2522 นั้น ประชาชนก็ไม่ได้สนใจพรรคการเมือง แต่เน้นที่ตัวผู้สมัคร ทั้งนี้สังเกตได้จากคะแนนเสียงที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18

ผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522
ของอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร.

เครื่องหมาย ผู้สมัคร	กลุ่มหรือพรรคการเมือง	คะแนน	ร้อยละ
1	อิสระ	386	1.6
2	ชาติไทย	2,871	11.7
3	ชาติไทย	1,786	7.3
4	ชาติไทย	1,690	6.9
5	เสรีธรรม	2,058	8.4
6	เสรีธรรม	459	1.9
7	เสรีธรรม	586	2.4
8	ประชาธิปไตย	2,127	8.7
9	ประชาธิปไตย	1,335	5.4
10	ประชาธิปไตย	2,001	8.2
11	กิจสังคม	2,743	11.2
12	กิจสังคม	1,360	5.5
13	กิจสังคม	676	2.8
14	อิสระ	462	1.9
15	อิสระ	142	.6
16	พลังใหม่	418	1.7
17	สนับสนุนเกรียงศักดิ์	428	1.7
18	สนับสนุนเกรียงศักดิ์	293	1.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

เครื่องหมาย ผู้สมัคร	กลุ่มหรือพรรคการเมือง	คะแนน	ร้อยละ
19	สนับสนุนเกรียงศักดิ์	892	3.6
20	อิสระ	1,811	7.4
รวม		24,524	100.1

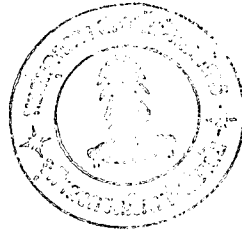
ที่มา: ทำการปกครองจังหวัดชัยโสธร

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า พรรคการเมืองมีอิทธิพลน้อยมาก ทั้งต่อการหาเสียงของผู้สมัครหรือห้วคะแนน และการลงคะแนนเสียงของประชาชน

ความรู้ทางการเมืองของประชาชนที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ความรู้ทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกทางการเมือง ต่อไปนี้จะพิจารณาว่าประชาชนที่อำเภอป่าดัว จังหวัดชัยโสธรซึ่งไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในอัตราสูงนั้นมีความรู้ทางการเมืองมากน้อยเพียงใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19

ความรู้ทางการเมืองของประชาชนที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522

คำถาม	จำนวนผู้ที่ ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ	จำนวนผู้ ที่ตอบถูก
1. กรุณาบอกชื่อพรรคการเมืองที่ท่านทราบ สมัยใด ก็ได้(บอกได้ 3 พรรคขึ้นไปถือว่าถูก)	34.6	80
2. นายอำเภอป่าตองคนปัจจุบัน ชื่อ.....	32.0	74
3. ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรคนปัจจุบันชื่อ.....	21.6	50
4. สถานิติบัญญัติแห่งชาติปัจจุบันนี้ (2522-2525) มาจาก.....	15.2	35
5. ส.ส.จังหวัดยโสธรมีหน้าที่.....	20.8	48
6. ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นายกรัฐมนตรี จำเป็นต้องมาจาก ส.ส.หรือไม่.....	28.1	65
7. ประเทศเวียดนามมีอาณาเขตติดต่อกับไทยหรือไม่	30.3	70
8. กรุณาบอกชื่อนายกรัฐมนตรีของไทยมาเท่าที่ทราบ (บอกได้ 3 คนขึ้นไปถือว่าถูก).....	48.5	112
9. คณะรัฐมนตรีเป็น.....	32.5	75

จากตารางที่ 19 จะพบว่าประชาชนในเขตอำเภอป่าตองยังมีความรู้ทางการเมือง
ค่อนข้างต่ำ จากคำถามข้อ 1-9 ไม่มีคำถามใดที่ตอบถูกถึงร้อยละ 50 เลย

หมายเหตุ คำตอบที่ถูกต้องและผิดได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก.

ในเรื่องนี้จะเห็นชัดเจนขึ้น เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับการวิจัยที่ประเทศของ
 พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว² โดยใช้คำถามบางข้อคล้ายคลึงกันเช่น "ประเทศญวนมีอาณาเขตติดต่อกับ
 ประเทศไทยหรือไม่?" มีผู้ตอบถูกเฉลี่ยทั่วประเทศถึงร้อยละ 45.5 แต่มีผู้ตอบถูกใน
 ข้อ 7 ตามตารางที่ 19 เพียงร้อยละ 30.3 คำถามคือ "สถานิติบัญญัติแห่งชาติในปัจจุบัน
 (2522) เป็นโดยเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง" มีผู้ตอบถูกเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 36.6 แต่
 ราษฎรอำเภอบำลือซึ่งตอบถูกในข้อ 4 ตารางที่ 19 เพียงร้อยละ 15.2 คำถามว่า
 "นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องเป็น ส.ส. หรือไม่?" มีผู้ตอบถูกเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 48.9
 แต่ราษฎรอำเภอบำลือซึ่งตอบถูกในข้อ 6 ตารางที่ 19 เพียงร้อยละ 28.1 การบอกชื่อ
 นายกรัฐมนตรีของไทยประชาชนทั่วประเทศบอกได้มากกว่า 4 คนขึ้นไปถึงร้อยละ 50.5
 แต่ราษฎรอำเภอบำลือซึ่งบอกชื่อนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปได้เพียงร้อยละ 48.5

เพราะฉะนั้นจากที่กล่าวมาแล้วจึงเห็นได้ว่าความรู้ทางการเมืองของประชาชนที่ไป
 ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอบำลือ จังหวัดยโสธรค่อนข้างต่ำ และต่ำกว่าความรู้ทาง
 การเมืองของคนไทยโดยเฉลี่ยทั่วประเทศด้วย

²พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, "รายงานการวิจัยเรื่องข่าวสารทางการเมืองของคนไทย,"
 (เสนอต่อคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2523), หน้า 59-60.

ตารางที่ 20

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยต่าง ๆ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
(1) เพศ				
ชาย	47.4	52.6	100.0	116
หญิง	8.7	91.3	100.0	115
(2) อายุ				
20-29 ปี	41.5	58.5	100.0	41
30-39 ปี	28.1	71.9	100.0	57
40-49 ปี	26.2	73.8	100.0	65
50-59 ปี	24.1	75.9	100.0	54
60 ปีขึ้นไป	14.3	85.7	100.0	14
(3) ที่อยู่				
เขตสุขาภิบาล	44.3	55.7	100.0	79
นอกเขตสุขาภิบาล	19.7	80.3	100.0	152
(4) อาชีพ				
ลูกจ้าง	10.0	90.0	100.0	10
ค้าขายธุรกิจ	45.3	54.7	100.0	64
เกษตรกรรม	18.4	81.6	100.0	147
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	88.9	11.1	100.0	9

(มตอ)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
(5) รายได้ครอบครัว/เดือน				
ต่ำกว่า 1,000 บาท	6.5	93.5	100.0	93
1,000-2,000 บาท	23.7	76.3	100.0	59
2,001-3,000 บาท	33.3	66.7	100.0	18
3,001-4,000 บาท	48.4	51.6	100.0	31
4,001 บาทขึ้นไป	80.0	20.0	100.0	30
(6) การศึกษา				
ต่ำกว่า ป.4	0.0	100.0	100.0	14
ป.4	20.4	79.6	100.0	167
ป.5-7	36.8	63.2	100.0	19
ม.ศ.1-3	70.8	29.2	100.0	24
สูงกว่า มงศ.3	100.0	0.0	100.0	7
(7) การเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น				
กรรมการ	68.0	32.0	100.0	25
ไม่เป็นกรรมการ	23.3	76.7	100.0	25

หมายเหตุ

(1) Chi square = 40.91953 sig = 0.0000

(2) Pearson r = -0.19340 sig = 0.0171

(มีต่อ)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(3) Chi square	= 14.32427	sig = 0.0002
(4) Chi square	= 34.23753	sig = 0.0000
(5) Pearson r	= 0.53687	sig = 0.0000
(6) Pearson r	= 0.46443	sig = 0.0000
(7) Chi square	= 19.87384	sig = 0.0000,

จากตารางที่ 20 พบว่าปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ ราย
ได้ครอบครัวต่อเดือน การศึกษา รวมทั้งการเป็นกรรมการหรือไม่เป็นกรรมการบริหารห้อง
ถื่น นำมาหาความสัมพันธ์กับความรูทางการเมืองพบว่า เพศชายมีความรูทางการเมืองมาก
กว่าเพศหญิงอย่างสูง อายุ แตกต่างกันความรูทางการเมืองก็แตกต่างกัน พอสมควร ประ
ชาชนที่อาศัยในเขตสุขาภิบาลมีความรูทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาล
ค่อนข้างมาก ส่วนอาชีพมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(คือ significance = 0.3359 ทางสังคมศาสตร์ไม่ยอมรับ) แต่อย่างไรก็ตามอาชีพ
รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความรูทางการเมืองมากกว่าอาชีพอื่นอย่างเห็นได้ชัด

(เมื่อดูจากอัตราร้อยละ) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ซึ่งมีรายได้สูงมีความรูทางการเมืองมากกว่า
ผู้ที่มีรายได้ต่ำอย่างมาก และผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความรูทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษา
น้อยอย่างมากเช่นเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามการศึกษาควบคุมโดยเพศ แจกแจงเป็นร้อยละ

คำตอบ	ต่ำกว่า ป.4		ป.4		ป.5-7		ม.ศ.1-3		สูงกว่า ม.ศ.3	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ถูก	0.0	0.0	34.6	7.9	63.6	100.0	87.5	62.5	100.0	-
ผิด	100.0	100.0	65.4	92.1	36.4	0.0	12.5	37.5	0.0	-
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-
จำนวน	4	10	78	89	11	8	16	8	7	-

หมายเหตุ

ควบคุมโดยเพศชาย Pearson $r = 0.67362$ sig = 0.0000

ควบคุมโดยเพศหญิง Pearson $r = 0.22776$ sig = 0.0072

จากตารางที่ 21 จะพบว่า แมว่าจะนำเอา "เพศ" เข้ามาเป็นตัวแปรควบคุมก็จะพบว่า ตัวแปรอิสระ คือการศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามการศึกษา ควบคุมโดยอายุ แจกแจงเป็นร้อยละ

การศึกษา	อายุ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
<u>ต่ำกว่า ป.4</u>	20-29 ปี	0.0	100.0	100.0	2
	30-39 ปี	0.0	100.0	100.0	4
	40-49 ปี	0.0	100.0	100.0	3
	50-59 ปี	0.0	100.0	100.0	3
	60 ปีขึ้นไป	0.0	100.0	100.0	2
<u>ป.4</u>	20-29 ปี	10.0	90.0	100.0	20
	30-39 ปี	22.0	78.0	100.0	41
	40-49 ปี	26.4	73.6	100.0	53
	50-59 ปี	17.1	82.9	100.0	41
	60 ปีขึ้นไป	16.7	83.3	100.0	12
<u>ป.5-7</u>	20-29 ปี	80.0	20.0	100.0	5
	30-39 ปี	40.0	60.0	100.0	5
	40-49 ปี	14.3	85.7	100.0	7
	50-59 ปี	0.0	100.0	100.0	2
	60 ปีขึ้นไป	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การศึกษา	อายุ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
<u>ม.ศ.1-3</u>	20-29 ปี	70.0	30.0	100.0	10
	30-39 ปี	60.0	40.0	100.0	5
	40-49 ปี	100.0	0.0	100.0	1
	50-59 ปี	75.0	25.0	100.0	8
	60 ปีขึ้นไป	-	-	-	-
<u>สูงกว่า ม.ศ.3</u>	20-29 ปี	100.0	0.0	100.0	4
	30-39 ปี	100.0	0.0	100.0	2
	40-49 ปี	100.0	0.0	100.0	1
	50-59 ปี	-	-	-	-
	60 ปีขึ้นไป	-	-	-	-

หมายเหตุ

ควบคุมโดยอายุ 20-29 ปี Gamma = 0.81686 Pearson r = 0.48634 sig = 0.0000

ควบคุมโดยอายุ 30-39 ปี Gamma = 0.60521 Pearson r = 0.22776 sig = 0.0072

ควบคุมโดยอายุ 40-49 ปี Gamma = 0.36364 Pearson r = 0.22064 sig = 0.0387

จากตารางที่ 22 พบว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมืองของประชาชน
 แมวว่าจะนำ "การศึกษา" ในระดับต่าง ๆ เข้ามาเป็นตัวแปรควบคุมก็ตาม กล่าวคือผู้ที่มีการ
 ศึกษาสูงจะมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย

ตารางที่ 23

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามการศึกษา
ควบคุมโดยที่อยู่อาศัย แยกแยะเป็นร้อยละ

คำตอบ	ต่ำกว่า ป.4		ป.4		ป.5-7		ม.ศ.1-3		สูงกว่า ม.ศ.3	
	ใน	นอก	ใน	นอก	ใน	นอก	ใน	นอก	ใน	นอก
	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต	เขต
	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา	สุขา
	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล	ภิบาล
ถูก	0.0	0.0	36.0	13.7	25.0	57.1	81.8	51.5	100.0	100.0
ผิด	100.0	100.0	64.0	86.3	75.0	42.9	18.2	38.5	0.0	0.0
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวน	1	13	50	117	12	7	11	13	5	2

หมายเหตุ

ควบคุมโดย "เขตสุขา" Pearson $r = 0.39103$ sig = 0.0002

ควบคุมโดย "นอกเขตสุขา" Pearson $r = 0.4597$ sig = 0.0000

จากตารางที่ 23 พบว่าเมื่อใช้การศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ ความรู้ทางการเมืองของประชาชนอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธรซึ่งไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเป็นตัวแปรตาม และใช้ที่อยู่อาศัยเป็นตัวแปรควบคุม พบว่าตัวแปรอิสระ (การศึกษา) มีความสัมพันธ์อย่างมากกับตัวแปรตาม (ความรู้ทางการเมือง)

ตารางที่ 24

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามการศึกษา
ควบคุมโดยอาชีพ แจกแจงเป็นร้อยละ

การศึกษา	อาชีพ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
<u>ต่ำกว่า ป.4</u>	ลูกจ้าง	0.0	100.0	100.0	1
	ค้าขายธุรกิจ	0.0	100.0	100.0	1
	เกษตรกรกรรม	0.0	100.0	100.0	12
	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-
<u>ป.4</u>	ลูกจ้าง	0.0	100.0	100.0	8
	ค้าขายธุรกิจ	43.9	56.1	100.0	41
	เกษตรกรกรรม	13.7	86.3	100.0	117
	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-
<u>ป.5-7</u>	ลูกจ้าง	-	-	-	-
	ค้าขายธุรกิจ	10.0	90.0	100.0	10
	เกษตรกรกรรม	66.7	33.3	100.0	9
	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การศึกษา	อาชีพ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	จำนวน
<u>ม.ศ.1-3</u>	ลูกจ้าง	100.0	0.0	100.0	1
	คหบดี	83.3	16.7	100.0	12
	เกษตรกร	55.6	44.4	100.0	9
	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-
<u>สูงกว่า ม.ศ.3</u>	ลูกจ้าง	-	-	-	-
	คหบดี	-	-	-	-
	เกษตรกร	-	-	-	-
	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	100.0	0.0	100.0	7

หมายเหตุ

ควบคุมโดย "ลูกจ้าง" Chi square = 10.00000 sig = 0.0067

ควบคุมโดย "คหบดี" Pearson r = 0.23434 sig = 0.0312

ควบคุมโดย "เกษตรกร" Pearson r = 0.37880 sig = 0.0000

ควบคุมโดย "รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ" Phi = 0.66144

จากตารางที่ 24 พบว่าแนวโน้มจะใช้ "อาชีพ" เป็นตัวแปรควบคุม การศึกษาก็ยังมีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอำเภอทั่วประเทศ

ตารางที่ 25

ความรู้ทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามการศึกษา
ควบคุมโดยการเป็นหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น แจกแจงเป็นร้อยละ

คำตอบ	ต่ำกว่า ป.4		ป.4		ป.5-7		ม.ศ.1-3		สูงกว่า ม.ศ.3	
	เป็น	ไม่เป็น	เป็น	ไม่เป็น	เป็น	ไม่เป็น	เป็น	ไม่เป็น	เป็น	ไม่เป็น
ถูก	0.0	0.0	66.7	15.8	-	36.8	71.4	70.6	100.0	100.0
ผิด	100.0	100.0	33.3	84.2	-	63.2	28.6	29.4	0.0	0.0
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวน	1	13	15	152	-	19	7	17	2	5

หมายเหตุ

ควบคุมโดย "การเป็นกรรมการ" $\Gamma = 0.47368$

ควบคุมโดย "การไม่เป็นกรรมการ" $\Gamma = 0.79716$

จากตารางที่ 25 พบว่าเมื่อใช้การเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นหรือการไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นเข้าควบคุม การศึกษาก็ยังมีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมืองของประชาชนซึ่งไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ใน พ.ศ. 2522 แม้ว่าเมื่อใช้ "การเป็นกรรมการ" เข้าควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับความรู้ทางการเมืองลดลงบ้างก็ตาม

สรุปความรู้ทางการเมืองของประชาชนในท้องที่อำเภอป่าติ้ว

1. ประชาชนในท้องที่อำเภอป่าติ้วโดยทั่วไปไม่มีความรู้ทางการเมืองค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับความรู้ทางการเมืองของประชาชนทั่วประเทศจะเห็นได้ชัดว่าความรู้ทางการเมืองของชาวอำเภอป่าติ้วต่ำกว่าความรู้ทางการเมืองโดยเฉลี่ยทั่วประเทศ

2. การวิจัยพบว่า เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมือง กล่าวคือ เพศชายมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุน้อยมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าผู้สูงอายุ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตสุขาภิบาล ผู้ที่มีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความรู้ทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ผู้มีรายได้สูงมีความรู้ทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

ความรู้สึกรู้สึกต่อการเมือง

คงได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ว่าประเทศใดก็ตามถ้าประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อระบบการเมืองทั่ว ๆ ไปของประเทศย่อมทำให้ประชาชนไม่ปฏิเสธที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในระบบการเมืองนั้น อีกทั้งยังทำให้การดำเนินงานของฝ่ายบริหารและข้าราชการสะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากการต่อต้านระบบมีน้อย

ตารางที่ 26

ความรู้สึกที่มีต่อการเมืองของประชาชนอำเภอป่าตองที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี

พ.ศ. 2522

คำถาม	ความรู้สึกที่มีต่อการเมือง			รวม (%)	Mean (S.D.)
	สูง (3)	กลาง (2)	ต่ำ (1)		
1. มีคนพูดว่าการเมืองไทยไม่มีอะไร ดีขึ้นไม่ว่าจะมีการปฏิวัติหรือมีการ เลือกตั้ง ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพียงใด	202 (87.4)	24 (10.4)	5 (2.2)	231 (100.0)	2.853 (0.412)
2. ถ้าท่านพยายามจะหาทางเปลี่ยน แปลงกฎหมายหรือนโยบายหรือการ กระทำใด ๆ ของรัฐบาลหรือท้องถิ่น ของท่านที่ท่านเห็นว่าไม่เหมาะสม ท่าน คิดว่าสำเร็จหรือไม่	81 (35.1)	120 (51.9)	30 (13.0)	231 (100.0)	2.221 (0.659)
3. ท่านคิดว่าคนอย่างท่านสามารถช่วย ให้ท้องถิ่นของท่านดีขึ้นมากน้อย เพียงไร	80 (34.6)	128 (55.4)	23 (10.0)	231 (100.0)	2.247 (0.622)

หมายเหตุ

คำถามข้อที่ 1 เป็นข้อความเชิงลบ ได้กลับข้อมูลให้เป็นทิศทางเดียวกันแล้วคือ
เห็นด้วย = ต่ำ(1), ไม่อาจตัดสินใจ = กลาง (2) และ ไม่เห็นด้วย = สูง(3)

จากตารางที่ 26 จะพบว่าราษฎรอำเภอป่าติ้วมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างสูง จากการที่ผู้วิจัยได้ไปทำการสัมภาษณ์พบว่าราษฎรส่วนมากจะเห็นว่าสภาพความเป็นอยู่ของเมืองไทยที่เป็นอยู่นี้ดีแล้ว และยังเชื่อว่าจะดีขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้จากการตอบคำสัมภาษณ์ยังพบว่าราษฎรส่วนมากมีแนวโน้มไปในแง่ที่ว่าตนสามารถช่วยเหลือท้องถิ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือนโยบายที่ไม่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกันดูในคำถามซึ่งคล้ายคลึงกันนี้ในการวิจัยของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว พบว่าโดยเฉลี่ยคนไทยมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (ดูตารางที่ 7 บทที่ 2)

ตารางที่ 27

ความรู้สึกที่คัดค้านการเมือง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ความรู้สึกที่คัดค้านการเมือง			รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ		
(1) เพศ					
ชาย	44.0	55.2	0.9	100.0	116
หญิง	41.7	54.8	3.5	100.0	115
(2) อายุ					
20-29 ปี	31.7	63.4	4.9	100.0	41
30-39 ปี	40.4	59.6	0.0	100.0	57
40-49 ปี	50.8	49.2	0.0	100.0	65
50-59 ปี	48.1	46.3	5.6	100.0	54
60 ปีขึ้นไป	28.6	71.4	0.0	100.0	14

(มีต่อ)

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัจจัยต่าง ๆ	ความรู้สึกที่ตต่อการเมือง			รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ		
(3) <u>ที่อยู่</u>					
เขตสุขาภิบาล	51.9	46.8	1.3	100.0	79
นอกเขตสุขาภิบาล	38.2	59.2	2.6	100.0	152
(4) <u>อาชีพ</u>					
ลูกจ้าง	10.0	90.0	0.0	100.0	10
ค้าขายธุรกิจ	62.5	37.5	0.0	100.0	64
เกษตรกรรม	37.4	59.9	2.7	100.0	147
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	33.3	55.6	11.1	100.0	9
(5) <u>รายได้ครอบครัว/เดือน</u>					
ต่ำกว่า 1,000 บาท	31.2	65.6	3.2	100.0	93
1,000 - 2,000 บาท	45.8	52.5	1.7	100.0	59
2,001 - 3,000 บาท	44.4	55.6	0.0	100.0	18
3,001 - 4,000 บาท	54.8	41.9	3.2	100.0	31
4,001 บาทขึ้นไป	60.0	40.0	0.0	100.0	30
(6) <u>การศึกษา</u>					
ต่ำกว่า ป.4	42.9	57.1	0.0	100.0	14
ป.4	38.9	58.7	2.4	100.0	167
ป.5-7	57.9	42.1	0.0	100.0	19
ม.ศ.1-3	62.5	37.5	0.0	100.0	24
สูงกว่า ม.ศ.3	28.6	57.1	14.3	100.0	7

(มีต่อ)

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัจจัยต่าง ๆ	ความรู้สึกที่ต่อการเมือง			รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ		
(7) การเป็นกรรมการบริหาร					
ท้องถิ่น					
กรรมการ	80.0	20.0	0.0	100.0	25
ไม่เป็นกรรมการ	38.3	59.2	2.4	100.0	206

หมายเหตุ

- (1) Gamma = - 0.0714 Pearson r = -0.04538 sig = 0.2462
 (2) Gamma = 0.01390 Pearson r = 0.06370 sig = 0.1676
 (3) Gamma = -0.27128 Pearson r = -0.13432 sig = 0.0207
 (4) Gamma = -0.28561 Pearson r = -0.12267 sig = 0.0316
 (5) Gamma = 0.31148 Pearson r = 0.20654 sig = 0.0008
 (6) Gamma = 0.20013 Pearson r = 0.07498 sig = 0.1282
 (7) Gamma = -0.73311 Pearson r = -0.25666 sig = 0.0000

จากตารางที่ 27 พบว่าปัจจัยด้านต่าง ๆ อันได้แก่ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษา และการเป็นและไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น ปัจจัยบางอย่างก็มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่ต่อการเมือง แต่ปัจจัยบางอย่างก็มีความสัมพันธ์น้อยและปัจจัยบางอย่างก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่ต่อการเมืองเลย

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองทั้งเพศชายและหญิงต่างก็มีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ) ส่วนที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{sig} = 0.0207$) กล่าวคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองมากกว่าประชาชนซึ่งอยู่นอกเขตสุขาภิบาล อาชีพก็ส่งผลต่อความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{sig} = 0.0316$) กล่าวคือผู้ที่มิอาชีพค้าขายธุรกิจมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองสูงกว่าอาชีพอื่น การวิจัยยังพบว่าผู้มีอาชีพเกษตรกรมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองสูงกว่าผู้มีอาชีพรับราชการหรือทำงานในรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้คงเนื่องมาจากการวัดได้น้ำพุจากต่างประเทศ เช่น ของ Campell ฯลฯ จึงกล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ซึ่งไม่ได้แยก "ระดับชาติ" และ "ระดับท้องถิ่น" ทำให้ลักษณะสังคมของเกษตรกรและราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจแตกต่างกัน ตลอดจนการวิจัยนี้ศึกษาถึงระบบการเมืองทั่ว ๆ ไปของไทยไม่ได้แยกแยะประชาธิปไตยหรือเผด็จการให้ชัดเจน

นอกจากนี้จะเห็นว่าผู้มีรายได้สูงจะมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองมากกว่าผู้มีรายได้น้อย แต่สำคัญการศึกษาไม่ทำให้เกิดความแตกต่างกันมากนักคือ การศึกษาแตกต่างกันทำให้ความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองเพียงเล็กน้อย (ค่า $\text{Gamma} = 0.20013$, $\text{Pearson } r = 0.0498$ $\text{sig} = 0.1282$) แต่ที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือ ผู้มีการศึกษาต่ำกว่า ป.4 มีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาสูงกว่า ม.ศ.3 (ดูตามตารางย่อย) ส่วนการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นหรือไม่เป็นกรรมการบริหาร กลับมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือผู้ที่ เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นมีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นมาก

สรุปความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านดง

1. ประชาชนในอำเภอบ้านดง จังหวัดชัยภูมิ มีความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างสูง
2. จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ การศึกษาและการเป็นกรรมการหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น กับความรู้สึกที่คัดค้านการเมืองพบว่า เพศ อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึก

ที่ติดต่อการเมือง แต่ที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และการเป็นกรรมการหรือไม่เป็นกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลมีความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตสุขาภิบาล ผู้มีอาชีพค้าขายธุรกิจและเกษตรกรรมมีความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองมากกว่าผู้ที่รับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ที่มีรายได้แตกต่างกันความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองแตกต่างกันกล่าวคือ ผู้มีรายได้สูงมีความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย สำหรับการเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นทำให้ความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองแตกต่างกันคือผู้เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นมีความรู้สึกที่ติดต่อการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น

การบริหารการเลือกตั้งของอำเภอป่าต้ว

ในการวิเคราะห์การบริหารงานเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 ของอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธรนี้ เพื่อให้เห็นภาพพจน์ชัดเจนขึ้นจึงขอแยกกล่าวเป็น 2 ข้อด้วยกันดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเลือกตั้ง เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนว่าได้รับบริการเรื่องความสะดวกในเรื่องเกี่ยวกับไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพียงใด?

2. การบริหารงานเลือกตั้งในเชิงปฏิบัติ เป็นการสอบถามการบริหารงานจากกรรมการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร บางคน รวมไปถึงการสอบถามการบริหารซึ่งกระทำจริงจากผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านว่าที่ปฏิบัติจริงไม่ใช่กระทำเป็นลายลักษณ์อักษรตามแผนฯ หรือโครงการฯ ที่เป็นเพียงตัวหนังสือ) นั้นทำอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอป่าต้ว จังหวัด
ยโสธร

ตารางที่ 28

ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกตั้ง
(คำถาม - ในการเลือกตั้งปี 2522 ท่านเห็นว่าข้าราชการรวมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความ
กระตือรือร้นสนใจ ชักชวน โฆษณา และชักจูงให้ประชาชนไปใช้สิทธิหรือไม่)

คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน
กระตือรือร้นและสนใจมาก (3)	84.8	196
กระตือรือร้นและสนใจพอสมควร (2)	13.0	30
ไม่กระตือรือร้นและสนใจ (1)	5	5
รวม	100.0	231

หมายเหตุ

Mean = 2.827 Standard deviation = 0.433

จากตารางที่ 28 พบว่าประชาชนตอบว่าข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอป่าต้ว ใดมีความกระตือรือร้น สนใจ ชักชวน โฆษณา และชักจูงให้พวกเขาไปใช้สิทธิอย่างมาก ถึงร้อยละ 84.8 และสนใจพอสมควรร้อยละ 13.0 และผู้ที่ตอบว่าไม่กระตือรือร้นและสนใจเลยมีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

ถ้าเรานำมาเปรียบเทียบกับการวิจัยของ จิรายุทธ วัจนรัตน์ ในคำถามที่คล้ายคลึงกันคือถามว่า "ทางราชการได้มีการประกาศเชิญชวนให้ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่"

ปรากฏวารสารในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ตอบว่า "ประกาศเชิญชวนอยู่เสมอ" ร้อยละ 63.4 เท่านั้น (ดูตารางที่ 29)

ตารางที่ 29

ทางราชการได้มีการประกาศเชิญชวนให้ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่?

คำตอบ (ผู้ตอบเขตบางขุนเทียน)	ร้อยละ	จำนวน
ประกาศเชิญชวนอยู่เสมอ	63.4	187
นาน ๆ ครั้ง	22.7	67
ไม่เคยทราบข่าวเลย	2.0	6
ทราบจากแหล่งอื่น ๆ มากกว่า	11.2	33
ไม่ตอบ	0.7	2
รวม	100.0	295

ที่มา : จิรายุทธ วัจนะรัตน์, "การไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งขอมสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2524 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร," หน้า 200.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30

เมื่อท่านไม่เข้าใจวิธีการเลือกตั้ง เช่น วิธีการเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง ฯลฯ ท่านเห็นว่าข้าราชการหรือกำนันผู้ใหญ่บ้านใดช่วยอธิบายให้ท่านเข้าใจหรือไม่?

คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน
ช่วยอย่างมาก (3)	91.3	211
ช่วยพอสมควร (2)	8.7	20
ไม่ช่วยเลย (1)	0.0	0
รวม	100.0	231

หมายเหตุ

Mean = 2.913 Standard Deviation = 0.282

จากตารางที่ 30 พบว่าเมื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 จะได้รับการช่วยเหลืออย่างมากโดยประชาชนมีความเห็นว่าข้าราชการหรือกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ความช่วยเหลือตนอย่างมากเมื่อมีปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งถึงร้อยละ 91.3

ถ้าเราพิจารณาถึงผลการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 จะเห็นเรื่องนี้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยพิจารณาจากบัตรเสียซึ่งเป็นสิ่งแสดงถึงความเข้าใจในวิธีการเลือกตั้งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีบัตรเสียร้อยละ 4.20 และเฉลี่ยทั่วประเทศมีบัตรเสียร้อยละ 4.36³ แต่ใน

ปธาน สุวรรณมงคล, สรุปผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522 (กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย), หน้า 2.

เขตอำเภอบำลือ จังหวัดยโสธร มีบัตรเลือกตั้งเสียเพียงร้อยละ 1.30⁴ เท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าแม้ว่าราษฎรในเขตอำเภอบำลือจะมีการศึกษาน้อยกว่าราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ก็สามารถเข้าใจวิธีการเลือกตั้ง (เช่น จำนวนผู้สมัครในเขตของตน วิธีการเครื่องหมายในบัตร ฯลฯ) มากกว่าราษฎรในกรุงเทพมหานคร เพราะว่าบัตรเสียน้อยกว่ามาก ซึ่งก็เนื่องมาจากการคอบรมให้ราษฎรเข้าใจวิธีการกาเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งของข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบำลือนั่นเอง

ตารางที่ 31

เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไม่ถูกต้อง ท่านไปแจ้งต่อข้าราชการหรือกำนันผู้ใหญ่บ้านใด

คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน
สนใจมาก (3)	86.6	200
สนใจพอสมควร (2)	11.7	27
เฉยเมย (1)	1.7	4
รวม	100.0	231

หมายเหตุ

Mean = 2.848 Standard Deviation = 0.405

⁴ ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร

จากตารางที่ 31 พบว่าราษฎรในเขตอำเภอป่าต้ว ได้ตอบว่า เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไม่ถูกต้องข้าราชการหรือกำนันผู้ใหญ่บ้านได้สนใจมากถึงร้อยละ 86.6 สนใจพอสมควรร้อยละ 11.7 และเฉยเมยเพียงร้อยละ 1.7 เท่านั้น

ตารางที่ 32

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งของทางกาในปี 2522

คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน
ไกล (3)	71.9	166
ไม่อาจตัดสินใจ (2)	16.5	38
ไกล (1)	11.7	27
รวม	100.0	231

หมายเหตุ

Mean = 2.602 Standard Deviation = 0.690

จากตารางที่ 32 พบว่าราษฎรส่วนมากมีความเห็นว่าการกำหนดหน่วยเลือกตั้งในปี 2522 ของทางราชการนั้นเหมาะสมแล้ว มีราษฎรเพียงร้อยละ 11.7 เท่านั้นที่ตอบว่าหน่วยเลือกตั้งอยู่ไกล สำหรับหมู่บ้านที่อยู่ไกล หน่วยเลือกตั้งนั้นจากการสอบถามจากราษฎรตอบว่าในวันเลือกตั้งจะมีรถยนต์สองแถวมาวิ่งรับคนไปลงคะแนนเสียงถึง 2 - 3 เที่ยว ค่าโดยสารก็ไม่ค่อยแพงนักเพียงคนละ 1 - 2 บาท มีราษฎรบางคนตอบว่ามีรถยนต์มารับแต่ไม่ทราบวารถใคร? และไม่เคยเสียค่าโดยสารรถยนต์เลย ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ตารางที่ 33

การขอมัติประจำตัวประชาชน เพื่อไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในระยะกอนการเลือกตั้ง

คำตอบ	ร้อยละ	จำนวน
สะดวกรวดเร็วซ้นมาก (3)	86.1	199
สะดวกรวดเร็วซ้นพอสมควร (2)	11.3	26
ปฏิบัติเหมือนธรรมเนียม (1)	2.6	6
รวม	100.0	231

หมายเหตุ

Mean = 2.407 Standard Deviation = 0.535

ตารางที่ 33 เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนซึ่งมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 ของอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ปรากฏว่าประชาชนส่วนมาก (ร้อยละ 86.1) ตอบว่าการขอมัติประจำตัวประชาชนในระยะกอนมื่การเลือกตั้งนั้นสะดวกรวดเร็วซ้นมาก นั้นแสดงว่าการบริหารงานคานบัตริประชาชนกอนมื่การเลือกตั้งของอำเภอป่าติ้วกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในเรื่องนี้จะกล่าวต่อไปในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งในเชิงปฏิบัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเลือกตั้ง
จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ แจกแจงเป็นร้อยละ

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ประสิทธิภาพของการบริหาร			รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ		
(1) เพศ					
ชาย	87.1	12.1	0.9	100.0	116
หญิง	90.4	9.6	0.0	100.0	115
(2) อายุ					
20-29 ปี	85.4	14.6	0.0	100.0	41
30-39 ปี	93.0	5.3	1.8	100.0	57
40-49 ปี	84.6	15.4	0.0	100.0	65
50-59 ปี	92.6	7.4	0.0	100.0	54
60 ปีขึ้นไป	85.7	14.3	0.0	100.0	14
(3) ที่อยู่					
เขตสุขาภิบาล	92.4	7.6	0.0	100.0	79
นอกเขตสุขาภิบาล	86.8	12.5	0.7	100.0	152
(4) อาชีพ					
ลูกจ้าง	50.0	50.0	0.0	100.0	10
คหชาวยุติกรกิจ	93.8	6.3	0.0	100.0	64
เกษตรกรกรรม	89.1	10.2	0.7	100.0	147
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	100.0	0.0	0.0	100.0	9

(มีต่อ)

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ประสิทธิภาพในการบริหาร			รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ		
(5) รายได้อุปโภคบริโภค/เดือน					
ต่ำกว่า 1,000 บาท	84.9	14.0	1.1	100.0	93
1,000-2,000 บาท	88.1	11.9	0.0	100.0	59
2,001-3,000 บาท	94.4	5.6	0.0	100.0	18
3,001-4,000 บาท	93.5	6.5	0.0	100.0	31
4,001 บาทขึ้นไป	93.3	6.7	0.0	100.0	30
(6) การศึกษา					
ต่ำกว่า ป.4	100.0	0.0	0.0	100.0	14
ป.4	85.6	13.8	0.6	100.0	167
ป.5-7	100.0	0.0	0.0	100.0	19
ม.ศ.1-3	91.7	8.3	0.0	100.0	24
สูงกว่า ม.ศ.3	100.0	0.0	0.0	100.0	7
(7) การเป็นกรรมการบริหาร					
ท้องถิ่น					
กรรมการ	92.0	8.0	0.0	100.0	25
ไม่เป็นกรรมการ	88.3	11.2	0.5	100.0	206

หมายเหตุ

(1) Gamma = 0.17151 Pearson r = 0.06320 sig = 0.1695

(2) Gamma = -0.29849 Pearson r = -0.02583 sig = 0.3481

(มีต่อ)

ตารางที่ 34 (ต่อ)

(3)	Gamma = - 0.29849	Pearson r = -0.08822	sig = 0.0907
(4)	Gamma = 0.22899	Pearson r = 0.11722	sig = 0.0380
(5)	Gamma = 0.28682	Pearson r = 0.11680	sig = 0.0382
(6)	Gamma = 0.25862	Pearson r = 0.07050	sig = 0.1430
(7)	Gamma = -0.20697	Pearson r = -0.03841	sig = 0.2807

จากตารางที่ 34 พบว่าเพศแตกต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นต่อการบริหารงานเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับอายุแตกต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกล่าวคือผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลเห็นว่าการบริหารงานเลือกตั้งมีประสิทธิภาพสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตสุขาภิบาล ทางด้านอาชีพก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความเห็นว่าการบริหารงานเลือกตั้งมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มอื่น มองทางด้านรายได้ปรากฏว่าผู้มีรายได้สูงมีความเห็นว่าการบริหารงานเลือกตั้งมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มอื่น แต่ด้านการศึกษากลับไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มต่าง ๆ คือผู้มีการศึกษาน้อยและมีการศึกษาสูงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการเป็นกรรมการหรือไม่เป็นกรรมการบริหารท้องถิ่นก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันเล็กน้อย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การบริหารงานเลือกตั้งในเชิงปฏิบัติ⁴

ในการวิจัยถึงการบริหารงานเลือกตั้งในเชิงปฏิบัติของอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธรนั้นผู้ที่จะศึกษาถึงว่า ทำไมจึงทำให้ราษฎรไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 สูงเป็นพิเศษ โดยจะไม่สนใจถึงลายลักษณ์อักษรที่เขียนไว้อย่างเป็นทางการในแผนเตรียมการเลือกตั้ง⁵ แต่จะสนใจในการปฏิบัติจริง ๆ ของเจ้าหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ

ในการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2522 ของอำเภอป่าติ้วนั้นในการบริหารที่กระทำจริง ๆ มี 3 ระยะ คือ

- ก. ก่อนวันเลือกตั้ง
- ข. ในวันเลือกตั้ง
- ค. หลังวันเลือกตั้ง เหตุการณ์หลังวันเลือกตั้งที่สำคัญก็เพียงการประเมินผลการเก็บวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยนัก จึงไม่ขอกล่าวถึง

เพราะฉะนั้นจึงขอกล่าวเป็น 2 ระยะ คือ ก่อนวันเลือกตั้งและในวันเลือกตั้ง

ก. การเตรียมการก่อนการเลือกตั้ง

การเตรียมการก่อนการเลือกตั้ง จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ทั้งในระดับอำเภอและหมู่บ้านตอบตรงกันคือ มีการเตรียมการล่วงหน้าประมาณ 6-7 เดือน การดำเนินการที่สำคัญมีดังนี้

⁴ สัมภาษณ์จากกรรมการศูนย์ปฏิบัติการเลือกตั้งบางคน และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนันบางคน แต่เนื่องจากเป็นคำถามเบ็ดเตล็ดแล้วในบทที่ 1 และจะวิเคราะห์แบบคุณภาพ (Qualitative) รวมทั้งคำตอบที่ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงเอาคำตอบการสัมภาษณ์มาเขียนรวมกันไม่มีการแยกแยะคุณลักษณะหรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบคำสัมภาษณ์เหมือนกัน ๆ ที่ได้ทำการวิเคราะห์มาแล้ว

⁵ แผนเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ได้พิมพ์ไว้แล้วในภาคผนวก ข.

1. การเตรียมการเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

เจ้าหน้าที่ว่าการอำเภอป่าติวจะพิมพ์บัญชีรายชื่อในเวทีก่อนการเลือกตั้ง ในระยะเวลาก่อนการเลือกตั้งนานพอสมควร หลังจากนั้นก็จะส่งไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านทำการตรวจสอบกับราษฎรที่อยู่ในหมู่บ้านจริง ๆ หากผู้ใดมีชื่อในบัญชีรายชื่อแต่ตัวผู้นั้นไม่อยู่ในหมู่บ้านก็ติดต่อขอใหม่มาแจ้งย้ายออกและผู้ใหญ่บ้านก็จะแจ้งให้ทางที่ว่าการอำเภอชดเชยชื่อผู้นอกจากบัญชีรายชื่อออกเสียงเลือกตั้งหลังจากผู้นั้นแจ้งย้ายออกไปแล้ว

หากผู้มีชื่อตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แต่ตัวบุคคลไม่อยู่ในหมู่บ้านและผู้ใหญ่บ้านก็ไม่สามารถติดต่อกับผู้นั้นได้ ผู้ใหญ่บ้านจะพาหัวหน้าครอบครัว (เจาบ้าน) แจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราว ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 โดยเก็บคำขอย้ายที่อยู่ไว้ที่ว่าการอำเภอป่าติว (เพราะไม่ทราบที่อยู่ที่จะย้ายเข้าไปอยู่ใหม่) จากนั้นก็แจ้งให้ทางที่ว่าการอำเภอชดเชยชื่อผู้นอกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เมื่อตัวบุคคลนั้นกลับมาจากแจ้งเพิ่มชื่อเข้าไปในทะเบียนบ้านและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ถ้าผู้ใดไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ตัวบุคคลผู้มีคุณสมบัติเลือกตั้งได้อยู่ในหมู่บ้านก็แจ้งย้ายบุคคลนั้นเข้าไปในทะเบียนบ้านและเพิ่มชื่อเข้าไปในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การตรวจสอบตัวบุคคลซึ่งอยู่ในหมู่บ้านจริงกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะมีส่วนทำให้จำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่บ้านและข้าราชการจะทำการตรวจสอบอย่างรัดกุมและสม่ำเสมอ ผู้ใหญ่บ้านบางหมู่บ้านจะถามล่วงหน้าไว้ก่อนเลยว่ามีลูกบ้านคนใดบ้างซึ่งจะไม่อยู่ที่หมู่บ้านในวันเลือกตั้ง ถ้าผู้นั้นไม่สามารถจะอยู่ในหมู่บ้านในวันนั้นได้ผู้ใหญ่บ้านจะขอร้องให้ไปแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านและชดเชยชื่อผู้นอกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. การเตรียมการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

เนื่องจาก วาถาประชาชนไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนก็ไม่สามารถไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ เรื่องนี้ทางที่ว่าการอำเภอป่าติ้ว จะมี "แบบสำรวจผู้ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน" ส่งไปให้ผู้ใหญ่บ้านทำการสำรวจประมาณ 6-7 เดือนก่อนการเลือกตั้ง ถ้าผู้ใดไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ผู้ใหญ่บ้านจะพามาจัดทำยังที่ว่าการอำเภอ

หากพบว่าหมู่บ้านใดมีผู้ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก ทางที่ว่าการอำเภอป่าติ้วจะจัดเจ้าหน้าที่มาจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนมาจัดทำให้ ณ หมู่บ้านนั้นเลยทีเดียว เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งกล่าวว่าในช่วงเดือนมีนาคม ปี 2522 เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนไม่ได้อยู่ที่ว่าการอำเภอเลย เพราะวาต้องไปตระเวนจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนยังหมู่บ้านต่าง ๆ

3. การประชาสัมพันธ์และการประชุม

ข้าราชการอำเภอป่าติ้ว จะจัดรถยนต์ออกประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการเลือกตั้งการกาเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งด้วย

ในระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านจะทำการตีเกราะประชุมชี้แจงให้ราษฎรในหมู่บ้านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนวิธีการเลือกตั้ง การกาเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้ง และหน่วยที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วย ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 หมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมีการตีเกราะประชุมเกี่ยวกับเรื่องเลือกตั้งนี้ประมาณ 5-6 ครั้ง เพื่อชี้แจงให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

นอกจากนี้ในคืนก่อนวันเลือกตั้ง จะมีการตีเกราะประชุมลูกบ้านเพื่อให้ทุกคนไม่ลืมที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในวันรุ่งขึ้น

4. การแต่งตั้ง "กรรมการหมู่บ้านเพื่อกรเลือกตั้ง"

ในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ ผู้ใหญ่บ้านจะทำการแต่งตั้ง "กรรมการ เพื่อการเลือกตั้ง" ขึ้นโดยถือเกณฑ์ 10 ครอบครัวต่อกรรมการ 1 คน กรรมการเหล่านี้จะทำการคัดเลือกรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในครอบครัวที่ตนรับผิดชอบ คอยสอดส่องว่าผู้นั้นได้อยู่ในหมู่บ้านหรือย้ายไปที่อื่นแล้ว รวมทั้งการชักชวนให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ข. การดำเนินการในวันเลือกตั้ง

ในวันเลือกตั้ง "กรรมการหมู่บ้านเพื่อการเลือกตั้ง" ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามหมู่บ้านต่าง ๆ จะตรวจสอบบุคคลในครอบครัวซึ่งตนรับผิดชอบว่าไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้วหรือยัง "กรรมการ" ดังกล่าวนี้จะทำการชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หากว่ามีประชาชนคนใดไม่ไปเพราะว่าติดธุระ กรรมการจะทำการช่วยเหลือจนธุระของประชาชนนั้นเสร็จเพื่อให้หันไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หากประชาชนคนใดไม่สามารถเดินไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เนื่องจากพิการหรืออายุมาก กรรมการก็จัดหาพาหนะภายในหมู่บ้านเพื่อให้ผู้นั้นไปใช้สิทธิให้ได้

อนึ่ง เนื่องจากกรรมการดังกล่าวนี้ทำการในนามผู้ใหญบ้านกรรมการจึงมีสิทธิในการชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

สรุปการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอบัวแก้ว

1. เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอบัวแก้วนี้ ประชาชนให้ความเห็นว่าข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความกระตือรือร้นในการชักชวนให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาเมื่อไม่เข้าใจวิธีการเลือกตั้งประชาชนส่วนมากก็กล่าวว่าได้รับความช่วยเหลืออย่างมากจากข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้าน ปัญหาเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อ ถ้าประชาชนไปแจ้งข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก การกำหนดหน่วยเลือกตั้งส่วนมากประชาชนก็บอกว่าไกล และการขอมบัตรประชาชนก่อนการเลือกตั้งประชาชนก็เห็นวาระรวดเร็วขึ้นมาก

2. เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเลือกตั้งต่างแยกตามปัจจัยต่าง ๆ พบว่า เพศ อายุ ที่อยู่ การศึกษา การเป็นกรรมการบริหารท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อาชีพและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือผู้มีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และผู้มีรายได้สูงเห็นว่าการบริหารงานเลือกตั้งมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นและรายได้ต่ำ

3. จากการสอบถามจากข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้านบางคนเกี่ยวกับการบริหารงานเลือกตั้งของอำเภอป่าติวกล่าวว่าสาเหตุซึ่งมีผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีอัตราสูงนั้นเนื่องจากได้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตรงกับประชาชนซึ่งอยู่ในเขตอำเภอจริง การย้ายเข้าย้ายออกที่มีประสิทธิภาพ การเร่งรัดจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ประชาชนทุกคนมีบัตรเพื่อไปใช้สิทธิฯ การประชุมและประชาสัมพันธ์เสมอ ๆ ตลอดจนการแต่งตั้ง "กรรมการ" 1 คนรับผิดชอบใน 10 ครอบครัว ทำให้การดำเนินงานกระชับยิ่งขึ้น

เท่าที่กล่าวมาแล้วทั้ง 3 ข้อจึงเห็นได้ว่าอำเภอป่าติว จังหวัดยโสธร มีการบริหารงานเลือกตั้งที่เหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย